

2. 5. 2005

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K zákonu č. 38/2004 Sb., pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí

Dne 1.1. 2005 nabyly účinnosti zákon č. [38/2004](#) Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí). Cílem tohoto zákona, který vychází ze směrnice Rady a Evropského parlamentu 2002/92/ES o zprostředkování pojištění, bylo plně harmonizovat naši dosavadní právní úpravu v této oblasti s právem EU.

Komentovaným zákonem byly upraveny podmínky podnikání pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí, jakož i podmínky zahájení činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů na základě práva zřizovat pobočky nebo svobody dočasně poskytovat služby. Za tímto účelem zákon zřídil registr pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí a upravil výkon státního dozoru nad činností pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí.

Již z úvodu je nutné blíže definovat zprostředkovatelskou činnost, jejíž výkon zákon právně upravuje. Rozumí se jí odborná činnost spočívající v předkládání návrhů na uzavření pojistných smluv nebo zajišťovacích smluv, provádění přípravných prací směřujících k uzavření pojistných nebo zajišťovacích smluv, uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv jménem a na účet pojišťovny nebo zajišťovny, pro kterou je tato činnost vykonávána, nebo pomoci při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných nebo zajišťovacích smluv. Nutno podotknout, že již jen jedna z těchto činností vykonávaná samostatně může být považována za výkon zprostředkovatelské činnosti v režimu komentovaného zákona. Komentovaný zákon se však nevztahuje příkladmo na činnost zaměstnanců pojišťovny a zajišťovny či na poradenskou činnost v pojišťovnictví, pokud vykazuje pouze příležitostný charakter či má znaky pouhého poskytování obecných informací o pojistných produktech za předpokladu, že účelem takové činnosti není napomáhat uzavření nebo plnění z pojistné nebo zajišťovací smlouvy anebo vypracování odborných posudků škodných událostí.

Pojišťovacím zprostředkovatelem se pro účely komentovaného zákona rozumí právnická nebo fyzická osoba, která za úplatu provozuje zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví. Zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví může za podmínek stanovených tímto zákonem provozovat na území České republiky takováto osoba jako vázaný pojišťovací zprostředkovatel, podřízený pojišťovací zprostředkovatel, pojišťovací agent, pojišťovací makléř, nebo pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským členským státem není Česká republika.

Vázaný pojišťovací zprostředkovatel vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven, neinkasuje pojistné a nevyplácí plnění z pojistných nebo zajišťovacích smluv. Za vázaného pojišťovacího zprostředkovatele se považuje i osoba, která vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví za těchto podmínek, pokud je v rámci této činnosti nabízeno pojištění, které je doplňkovou službou pojišťovacím zprostředkovatelem dodávaného zboží nebo poskytované služby. Vázaný pojišťovací zprostředkovatel je ve své činnosti vázán písemnou smlouvou s pojišťovnou, jejímž jménem a na jejíž účet jedná, a jejími pokyny. Pojišťovna, jejíž pojistný produkt vázaný pojišťovací zprostředkovatel nabízí, odpovídá za škodu jím způsobenou při výkonu zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví. Vázaný pojišťovací zprostředkovatel musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. V případě, že vázaný pojišťovací zprostředkovatel nabízí nabídky pojistných produktů více pojišťoven, nesmí být tyto produkty vzájemně konkurenční.

Podřízený pojišťovací zprostředkovatel spolupracuje s pojišťovacím agentem nebo pojišťovacím makléřem na základě písemné smlouvy, neinkasuje pojistné a nezprostředkovává plnění z pojistných nebo zajišťovacích smluv. Ve své činnosti je vázán pokyny pojišťovacího zprostředkovatele, jehož jménem a na jehož účet jedná. Podřízený

pojišťovací zprostředkovatel je odměňován pojišťovacím zprostředkovatelem, jehož jménem a na jehož účet jedná. Podřízený pojišťovací zprostředkovatel musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Za škodu jím způsobenou při výkonu zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví odpovídá pojišťovací zprostředkovatel, jehož jménem a na jehož účet jedná podřízený pojišťovací zprostředkovatel.

Pojišťovací agent vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví na základě písemné smlouvy, jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven. Na rozdíl od vázaného pojišťovacího zprostředkovatele však v případě nabídky pojistných produktů více pojišťoven mohou být tyto produkty vzájemně konkurenční. Pojišťovací agent je ve své činnosti vázán vnitřními předpisy pojišťovny, jejímž jménem a na jejíž účet jedná, bylo-li tak dohodnuto, je oprávněn přijímat pojistné nebo zprostředkovávat plnění z pojistných smluv. Pojišťovací agent je odměňován pojišťovnou, jejímž jménem a na jejíž účet jedná. Pojišťovací agent, který vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví jménem a na účet jedné pojišťovny, je oprávněn na základě smlouvy s pojišťovnou přijímat pojistné. Pro převody pojistného však používá zvlášť k tomu zřízený a od vlastního hospodaření oddělený bankovní účet. Pojišťovací agent musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro střední kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Pojišťovací agent musí být po celou dobu výkonu činnosti pojišťovacího zprostředkovatele pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem této činnosti účinnou na celém území Evropského hospodářského prostoru, nezavázala-li se ovšem písemně pojišťovna, jejímž jménem a na jejíž účet pojišťovací agent jedná, převzít odpovědnost za škody způsobené touto jeho činností. Byl-li pojišťovací agent zmocněn přijímat od pojistníka pojistné nebo od pojišťovny výplatu pojistného plnění, je povinen udržovat trvale likvidní finanční jistinu ve výši 4 % z ročního objemu jím inkasovaného pojistného, nejméně však ve výši odpovídající hodnotě 15 000 eur, nebo používat pro převody pojistného a pojistného plnění výhradně zvlášť k tomu zřízené a od vlastního hospodaření oddělené bankovní účty.

Pojišťovací makléř je ve své činnosti vázán obsahem smlouvy uzavřené se zájemcem o pojištění nebo zajištění. V závislosti na obsahu smlouvy s klientem pojišťovací makléř zpracovává komplexní analýzy pojistných rizik, návrhy pojistných nebo zajišťovacích programů, poskytuje konzultační a poradenskou činnost, provádí správu uzavřených pojistných nebo zajišťovacích smluv, sleduje lhůty k jejich revizi, spolupracuje při likvidaci pojistných událostí. Pojišťovací makléř je odměňován pojišťovnou nebo zajišťovnou, nebylo-li s příslušnou pojišťovnou a pojistníkem dohodnuto jinak. Pojišťovací makléř musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro vyšší kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Obdobně jako pojišťovací agent i pojišťovací makléř musí být po celou dobu výkonu činnosti pojišťovacího zprostředkovatele pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem této činnosti účinnou na celém území Evropského hospodářského prostoru; závazek převzít odpovědnost za škody způsobené touto jeho činností však není možné převzít jiným subjektem. I pojišťovací makléř je povinen v případě, že byl zmocněn přijímat od pojistníka pojistné nebo od pojišťovny výplatu pojistného plnění, udržovat trvale likvidní finanční jistinu ve výši 4 % z ročního objemu jím inkasovaného pojistného, nejméně však ve výši odpovídající hodnotě 15 000 eur, nebo používat pro převody pojistného a pojistného plnění výhradně zvlášť k tomu zřízené a od vlastního hospodaření oddělené bankovní účty.

Pojišťovací agent a pojišťovací makléř je povinen ve lhůtě do 31. března kalendářního roku předkládat Ministerstvu financí roční výkaz činnosti, který bude obsahovat seznam pojišťoven nebo pojišťovacích zprostředkovatelů, pro které byl v uplynulém kalendářním roce činný, objem uzavřených obchodů za uplynulý kalendářní rok a objem pojistného, popřípadě pojistného plnění, pokud byl v uplynulém kalendářním roce zmocněn k jeho přenosu. Je-li pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř právnickou osobou, musí být správnost a úplnost ročního výkazu činnosti potvrzena podpisem odpovědného zástupce (viz níže).

Pro úplnost dále dodávám, že na území České republiky může provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví i pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika. Tuto činnost v rozsahu, a to v rozsahu, v jakém je ji oprávněn provozovat v domovském členském státě, může takovýto pojišťovací zprostředkovatel vykonávat na území České republiky po splnění příslušné informační povinnosti.

Komentovaný zákon dále obsahuje právní úpravu tzv. samostatného likvidátora pojistných událostí. Samostatný likvidátor pojistných událostí provádí šetření nutné ke zjištění rozsahu povinnosti plnit ze sjednaného pojištění tou pojišťovnou, s níž má uzavřenou příslušnou smlouvu. Tuto svou činnost vykonává samostatný likvidátor pojistných událostí jménem pojišťovny, s kterou je ve smluvním vztahu, a na její účet. Smlouva samostatného likvidátora pojistných událostí s pojišťovnou musí dle komentovaného zákona vždy obsahovat vymezení pojistných událostí, kterých se smlouva týká, vymezení rozsahu dohodnutých činností a vymezení pravomocí smluvních stran při likvidaci pojistných událostí včetně možnosti využití při likvidaci pojistných událostí i součinnosti dalších

osob a podmínek této součinnosti. Samostatný likvidátor pojistných událostí musí být zapsán do registru, splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené komentovaným zákonem pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. I on musí být pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem této činnosti náležitě pojištěn, když minimální výši tohoto pojištění blíže stanoví komentovaný zákon.

Je-li pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí právnickou osobou se sídlem na území České republiky, musí tato osoba jmenovat svého odpovědného zástupce. Povinnost jmenovat osobu odpovědného zástupce však nestíhá vázaného nebo podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele. Odpovědný zástupce odpovídá za soulad činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí s právními předpisy, přičemž musí být v obchodním vedení právnické osoby, která jej do této funkce ustanovila, a mít bydliště na území České republiky. Důležitým se také jeví omezení spočívající v tom, že funkci odpovědného zástupce lze vykonávat pouze pro jednu právnickou osobu. Odpovědný zástupce musí splňovat podmínky důvěryhodnosti a odborné způsobilosti stanovené tímto zákonem v závislosti na charakteru provozované činnosti. Přestane-li odpovědný zástupce vykonávat svoji funkci nebo přestane-li splňovat podmínky stanovené mu tímto zákonem, musí pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy odpovědný zástupce přestal vykonávat svoji funkci nebo přestal splňovat podmínky stanovené mu tímto zákonem, ustanovit nového odpovědného zástupce.

Za účelem evidence pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí vede Ministerstvo financí příslušný registr. Registr je veřejně přístupný a každý má právo do něj nahlížet a pořizovat si z něj výpisy, opisy a kopie. Jak blíže uvádí důvodová zpráva ke komentovanému zákonu, „základním cílem registrace je pomocí tohoto zjednodušeného způsobu povolovací činnosti zabezpečit přístup k těmto činnostem pouze osobám způsobilým a důvěryhodným. Současně s tím se zabezpečuje veřejnosti dostupná evidence, kde je možno ověřit si oprávnění k výkonu těchto činností.“ O zápisu pojišťovacího zprostředkovatele s bydlištěm nebo

sídlem na území České republiky nebo na území třetího státu či samostatného likvidátora pojistných událostí do tohoto registru rozhoduje ministerstvo na základě písemné žádosti, když za tímto účelem obsahuje zákon podrobné vymezení údajů, které musí být v takovéto přihlášce uvedeny, i seznam příloh, jenž se k ní přikládají. Blíží podrobnosti pak v mnohém stanoví vyhláška Ministerstva financí č. [582/2004](#) Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí. Obsahuje-li žádost zákonné náležitosti a je-li náležitě listinně doložena, ministerstvo žádosti vyhoví, a to ve lhůtě 60 dnů ode dne, kdy byla žádost nebo žádost doplněná o chybějící údaje či přílohy doručena ministerstvu. O zápisu do registru vydá ministerstvo registrované osobě osvědčení, které musí obsahovat identifikační údaje, číslo, pod kterým byla osoba zaregistrována, označení registru a uvedení adresy, kde lze ověřit její zápis do registru. Změnu údajů zapisovaných do registru, včetně prohlášení a zrušení konkursu nebo vstupu do likvidace, je pojišťovací zprostředkovatel i samostatný likvidátor pojistných událostí povinen bez zbytečného odkladu oznámit ministerstvu, jakmile se o této změně dozvěděl.

Jednou ze skutečností, kterou jsou za účelem zápisu do registru žadatelé povinni prokázat, je i tzv. odborná způsobilost. Požadavky odborné způsobilosti se však nevztahují na pojišťovací zprostředkovatele s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, neboť se dle důvodové zprávy uznává odborná způsobilost podle práva těchto členských států jakožto předpoklad fungování společného trhu Společenství. Odbornou způsobilostí se rozumí získání všeobecných a odborných znalostí nezbytných pro výkon jeho činnosti. Všeobecné znalosti se prokazují dokladem o dokončení střední školy, odborné znalosti se prokazují dokladem o absolvování odborného studia na střední nebo vysoké škole. Odborným studiem se pro účely odborné způsobilosti rozumí středoškolské nebo vysokoškolské studium, zaměřené na problematiku pojišťovnictví, finančních služeb a s tím souvisejících oblastí. Nebyla-li odborná způsobilost dosažena specializací dosaženého, nejméně středoškolského, vzdělání, potom je nutné vykonat odbornou zkoušku. Osoba, která je podle komentovaného zákona povinna prokázat svoji odbornou způsobilost ukončeným odborným studiem nebo odbornou zkouškou, je dále povinna si průběžně tyto své odborné znalosti doplňovat. Po 5 letech od ukončení odborného studia nebo od vykonání odborné zkoušky a poté po každých 5 následujících letech je povinna absolvovat doškolovací kurs, čímž zákon zajišťuje kontinuitu a doplňování těchto znalostí.

Mezi základní povinnosti osob provozujících zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví nebo činnost samostatného likvidátora pojistných událostí náleží zejména závazek tuto svoji činnost vykonávat s odbornou péčí a chránit zájmy spotřebitele, když za tímto účelem zejména nesmí uvádět nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepřesné, nejasné nebo dvojsmyslné údaje a informace, anebo zamlčet údaje o charakteru a vlastnostech poskytovaných služeb. Tyto osoby jsou také povinny na požádání předložit klientovi, pojišťovně nebo zajišťovně osvědčení o svém zápisu do registru podle komentovaného zákona. V souvislosti se svojí činností pojišťovacího

zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí nesmí klientovi poskytovat neoprávněné výhody finanční, materiální či nemateriální povahy. Pojišťovací zprostředkovatel a samostatný likvidátor pojistných událostí odpovídá za škodu způsobenou při provozování své činnosti. Této odpovědnosti se zproští, jestliže prokáže, že vzniku škody nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které na něm lze požadovat. Před uzavřením pojistné smlouvy je pojišťovací zprostředkovatel povinen, zejména na základě informací poskytnutých klientem a v závislosti na charakteru sjednávaného pojištění, zaznamenat požadavky a potřeby klienta související se sjednávaným pojištěním a důvody, na kterých pojišťovací zprostředkovatel zakládá. Blíže k povinnostem osob provozujících zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví nebo činnost samostatného likvidátora pojistných událostí viz. § 21 komentovaného zákona.

Jde-li závěrem o státní dozor nad provozováním činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky nebo třetího státu a nad činností samostatných likvidátorů pojistných událostí, pak tento dozor vykonává Ministerstvo financí, přičemž při jeho výkonu se řídí zejména zák. č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví. Ministerstvo financí v rámci výkonu této své působnosti mimo jiné projednává přestupky a správní delikty na úseku tohoto zákona a ukládá pokuty.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)